

ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1982

ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1982

Α'. Λεξικό.— Ἀρχισε καὶ προχωρεῖ μὲ ἱκανοποιητικὸ ρυθμὸ ἡ ἐκτύπωση τοῦ πρώτου ἡμίτουμου τοῦ Ε' τόμου τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ στὶς τυπογραφικὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν. Παράλληλα στὸ Κέντρο ἔγινε συμπλήρωση τῶν συντακτικῶν σειρῶν μὲ νέα, πλουσιότατα ὕλικά, πού προῆλθε ἀπὸ τὴν ἀποδελτίωση χειρογράφων τοῦ Κέντρου, καθὼς καὶ ἐντύπων μὲ ἰδιωματικὸ γλωσσικὸ ὕλικό.

Β'. Ἀποδελτίωση - λημματογράφηση - κατάταξη ὕλικου.— 1. Ἀποδελτίωση: Κατὰ τὸ χρόνον πού πέρασε ἡ ἀποδελτίωση ἔγινε ἀπὸ τρεῖς γραφεῖς πού ἐργάστηκαν μὲ ἀνάθεση ἔργου, τὴν κ. Ἀλίκη Μπελιᾶ καὶ τοὺς κ.κ. Ἀγγελὸ Ἀφρουδάκη καὶ Ἀθανάσιο Κοτσίρα, καθὼς καὶ ἀπὸ δύο συντάκτες, τοὺς κ.κ. Κωνσταντῖνο Καραποτόσογλου καὶ Ἀθανάσιο Νάκα. Ἐτσι ἀποδελτιώθηκαν χειρόγραφα τοῦ Κέντρου καὶ γλωσσικὰς μελέτες ἀπὸ διάφορες περιοχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου. Τὸ ὕλικό πού ἀποδελτιώθηκε εἶναι 300.000 περίπου δελτία.

2. Λημματογράφηση δελτίων: Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συντακτικὴν ἐργασίαν ὅλοι οἱ συντάκτες καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἀσχολήθηκαν καὶ μὲ τὴ λημματογράφηση πολλῶν χιλιάδων δελτίων ἀπὸ χειρόγραφα, πού ἀποδελτιώθηκαν τὴν τελευταία διετία.

3. Κατάταξη καὶ ἐνταξὴ τοῦ λημματογραφημένου ὕλικου: Παράλληλα μὲ τὴ σύνταξιν καὶ τὴ λημματογράφηση προχώρησε στὸ Κέντρο ἡ ἀλφαβητικὴ κατάταξιν μεγάλου ἀριθμοῦ δελτίων καὶ ἡ ἐνταξὴ τους στὸ συνολικὸ σῶμα τοῦ Ἀρχείου.

Γ'. Γλωσσικὰς ἀποστολὰς.— Σ' αὐτὸ τὸ χρόνον πραγματοποιήσαν τὴν 150ῆ-μερην ἀποστολὴν πού τοὺς ἀνατέθηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν οἱ ἀκόλουθοι συντάκτες: 1) Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Δημήτριος Κρεκούβιας σὲ χωριὰ τῆς περιοχῆς

Τροόδους Κύπρου, 2) ό κ. Νικόλαος Κοντοσόπουλος στην Κεφαλληνία, 3) ή κ. 'Αναστασία Κατσίκη-Γκίβαλου στη Σκίαθο, 4) ή δ. 'Ελευθερία Γιακουμάκη στην 'Ανάφη, 5) ό κ. Σταῦρος Κατσουλέας στην περιοχή Μεσαριάς 'Ικαρίας, 6) ό κ. 'Αντώνιος Μπουσμπούκης στην περιοχή Κόζιακα Τρικάλων, 7) ή κ. Χριστίνα Μπασέα - Μπεζαντάκου στην περιοχή 'Αλαγονίας Μεσσηνίας, και 8) ό κ. 'Αθανάσιος Νάκας στα χωριά Σκλήθρο και Σωτηρίτσα 'Αγιάς Λαρίσης.

Τό γλωσσικό ύλικό πού συγκεντρώθηκε είναι άρκετό, πολύ ένδιαφέρον και άπακριβωμένο και με την άποδελτίωσή του θά συμπληρώσει πολλά κενά στα συντασσόμενα άρθρα.

Δ'. Χειρόγραφα.— Κατά τό χρόνο αυτό προστέθηκαν στο Κέντρο 25 νέα χειρόγραφα με γλωσσικό ιδιωματικό ύλικό από διάφορες περιοχές τής 'Ελλάδας, 10 από άποστολές των συντακτών και του Διευθυντή, 9 από δωρεές διαφόρων έπιστημόνων συλλογών και 6 από τή Γλωσσική 'Εταιρεία.

'Από τή μελέτη και άποδελτίωση των χειρογράφων τούτων θά πλουτιστεί με νέο ύλικό τό Κέντρο, ενώ επιπρόσθετα θά βοηθηθεί και ό Γλωσσικός 'Ατλαντας τής 'Ελλάδας πού προπαρασκευάζεται.

Ε'. 'Εκδόσεις.— Τελειώνει ή έκτύπωση του 14ου τόμου του Λεξιμογραφικού Δελτίου και θά δοθεί σύντομα από την 'Ακαδημία στην κυκλοφορία. Στόν τόμο αυτό δημοσιεύονται πρωτότυπες και αξιόλογες μελέτες του Διευθυντή του Κέντρου, των συντακτών και άλλων ειδικών έπιστημόνων, μελέτες πού συμβάλουν στην προαγωγή τής γλωσσικής έρευνας και έπιστήμης στη χώρα μας.

ΣΤ'. Γλωσσικός 'Ατλαντας Εύρώπης.— 'Εγινε ύπομνηματισμός και διορθώσεις των ύπ' αριθ. 100 - 254 Φύλλων 'Ελληνικού διαλεκτικού ύλικού του Γλωσσικού 'Ατλαντα Εύρώπης, καθώς και σχολιασμός των χαρτών των έννοιών σ ύ ν ν ε φ ο και ό μ ί χ λ η.

Ζ'. Βιβλιοθήκη.— Στη βιβλιοθήκη του Κέντρου προστέθηκαν από δωρεές 75 τόμοι βιβλίων, περιοδικών και ανατύπων.

Η'. Συμμετοχή σε συνέδρια.— 1. 'Ο Διευθυντής του Κέντρου Δημήτριος Κρεκούκας έλαβε μέρος με ανακοινώσεις του στα παρακάτω έπιστημονικά Συνέδρια : α) Στο Β' Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο (20 - 25 'Απριλίου 1982) στη Λευκωσία, β) στο Β' Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών (5 - 7 'Ιουνίου 1982) στοὺς

Μολάους τῆς Λακωνίας, γ) στὸ Β' Συνέδριο Μεσσηνιακῶν Σπουδῶν (27 - 29 Νοεμβρίου 1982) στὴν Κυπαρισσία καὶ Γαργαλιάνους τῆς Μεσσηνίας, καὶ δ) στὸ Α' Πανελλαδικὸ Συνέδριο γιὰ τὸν Ὀλυμπο (3 - 4 Ὀκτωβρίου 1982) στὴν Ἐλασσόνα.

2. Ὁ συντάκτης κ. Νικόλαος Κοντοσόπουλος ἔλαβε μέρος στὰ παρακάτω ἐπιστημονικὰ Συνέδρια : α) στὴν 3ῃ Ἐτήσια Γλωσσολογικὴ Συνάντηση στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (26 - 29 Ἀπριλίου), β) στὴ Συνάντηση Ἀντιπροσώπων Χωρῶν στὸν Γλωσσικὸ Ἄτλαντα τῆς Εὐρώπης, γ) στὸ Συνέδριο Διεθνoῦς Ἐταιρείας Λειτουργικῆς Γλωσσολογίας στὸ Freiburg Γερμανίας, δ) στὸ Συνέδριο Societas Linguistica Europaea στὴν Ἀθήνα.

3. Ὁ συντάκτης κ. Χριστόφορος Χαραλαμπίκης ἔλαβε μέρος μὲ ἀνακοίνωσή του στὴν 3ῃ Ἐτήσια Γλωσσολογικὴ Συνάντηση στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (26 - 29 Ἀπριλίου 1982).

4. Ὁ συντάκτης κ. Ἀθανάσιος Νάκας ἔλαβε μέρος μὲ ἀνακοίνωσή του στὴν 3ῃ Ἐτήσια Γλωσσολογικὴ Συνάντηση στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (26 - 29 Ἀπριλίου 1982), καθὼς καὶ στὸ Συνέδριο Societas Linguistica Europaea στὴν Ἀθήνα.

Θ'. Ἐπιστημονικὲς ἄδειες.— Οἱ συντάκτες ἔλαβαν 150ήμερη ἐπιστημονικὴ ἄδεια γιὰ νὰ διαπραγματευθοῦν διάφορα ἐπιστημονικὰ θέματα.

Ι'. Δημοσιεύματα συντακτῶν.— 1. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Δημήτριος Κρεκούκιας δημοσίευσε τὶς ἀκόλουθες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες : α) «Ἀρχαιοπινῆ ὀνόματα φυτῶν στὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῆς Ἰκαρίας», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ Λεξικογραφικὸ Δελτίο 14 (1982), σ. 5 - 19, β) «Ἀρχαιοπινῆ στοιχεῖα στὸ ἀγροτοποικμενικὸ λεξιλόγιο τῆς Λήμνου», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ Λεξικογραφικὸ Δελτίο 14 (1982), σσ. 21 - 26, γ) «Ἀρχαιοπινῆ στοιχεῖα ἀπὸ τὸ φυτικὸ λεξιλόγιο τῆς Κέρκυρας», ἀνάτυπο ἀπὸ τὶς Ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις (20 Νοεμβρίου - 5 Δεκεμβρίου 1979) τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1982, σσ. 47 - 53.

2. Ὁ συντάκτης κ. Νικόλαος Κοντοσόπουλος δημοσίευσε τὶς ἀκόλουθες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες : α) «Ὁ Γλωσσικὸς Ἄτλας τῆς Ἑλλάδος. Νέοι προσανατολισμοί», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ Λεξικογραφικὸ Δελτίο 14 (1982), σσ. 101 - 121, β) «Νέες γλωσσολογικὲς τάσεις. Παρουσίασις συγγραμμάτων», ἀνάτυπο ἀπὸ τὶς Ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις (20 Νοεμβρίου - 5 Δεκεμβρίου 1979) τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1982, σσ.

37 - 43, γ) «Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῶν Κυθήρων», ἀνάτυπο ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ, καὶ δ) Σειρὰ ἐκλαϊκευτικῶν γλωσσικῶν ἄρθρων στὸ μηνιαῖο περιοδικὸ «Εἰκονογραφημένη Ἱστορία», ἔκδ. Παπύρου-Λαρούς.

3. Ἡ συντάκτρια κ. Ἀναστασία Κατσίκη - Γκίβαλου δημοσίευσε τὶς ἀκόλουθες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες : α) «Τὸ οὐσιαστικὸ καὶ τὸ ρῆμα στὴν ποίηση τοῦ Κ. Π. Καβάφη», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ Λεξικογραφικὸ Δελτίο 14 (1982), σσ. 123 - 141, β) «Ὁ Καβάφης καὶ μερικὰ προβλήματα τῆς γλώσσας μας», ἀνάτυπο ἀπὸ τὶς Ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις (20 Νοεμβρίου - 5 Δεκεμβρίου 1979) τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1982, σσ. 27 - 36.

4. Ἡ συντάκτρια δ. Ἐλευθερία Γιακουμάκη δημοσίευσε τὶς ἀκόλουθες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες : α) «Ἡ γλώσσα τῆς Ὀδύσσειας τοῦ Ν. Καζαντζάκη», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ Λεξικογραφικὸ Δελτίο 14 (1982), σσ. 163 - 167, καὶ β) «Ἡ ἐξέλιξη τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας καὶ ἡ σημερινὴ πραγματικότητά», ἀνάτυπο ἀπὸ τὶς Ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις (20 Νοεμβρίου - 5 Δεκεμβρίου 1979) τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1982, σσ. 17 - 25.

5. Ὁ συντάκτης κ. Σταῦρος Κατσουλέας δημοσίευσε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστημονικὴ ἐργασία : «Γύρω ἀπὸ τὸ ἐπώνυμο Ζύγρας», ἀνάτυπο ἀπὸ τὰ Ὄνόματα 7 (1982), σσ. 36 - 48.

Αὐτὸ σὲ γενικὲς γραμμὲς ὑπῆρξε τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου στὸ ἔτος 1982.

Ὁ Διευθυντὴς

Δ. Κρεοῦμιας